

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. Idem (a) Compostellano Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

contactum efficitur benedicta; sic vinum per sacramenti contractum efficitur consecratum, & transit in sanguinem. Nam ratio differentie ex eo provenit, quod vis convertendi vinum in sanguinem Christi non est concessa mixtioni, sed verbis consecrationis, quæ non operantur nisi quando proferuntur physicè, & circa materiam tunc præsentem: nec est simile in aqua benedicta, aut oleo consecrato, seu benedicto; quia illa benedictio nullam immutationem facit circa substantiam aquæ, sicut facit consecratio circa vinum, ut docuit D. Thomas 2. p. quæst. 77. artic. 8. cujus sensus est, benedictionem aquæ, vel olei per preces, & orationes Ecclesiæ non immutare physicè oleum, seu aquam; sed solum moraliter in ordine ad peculiarem usum sacros, remanente substantia aquæ, vel olei; ideoque ex Ecclesiæ dispositione posse materiam illam extendi ad aliam aquam puram, vel oleum non consecratum commixtum consecrato. Quatenus tamen, & qua in parte remaneat sanguis Christi, exponunt Theologi, Gamacheus Doctor Sorbonicus quæst. 77. Gregorius de Valentia disput. 6. quæst. 5. punct. 3. Cardin. Lugo de Eucharist. disput. 10. sect. 3. num. 41. Barnal. de sacram. disput. 36. sect. 6. num. 53. Vazquez 3. p. in 3. p. disput. 395. cap. 6. Suarez de sacram. disput. 54. sect. 2. Henao de Eucharist. disput. 6. sect. 5. Dubium autem est, utrum si oleo consecrato admisceatur major quantitas olei non consecrati, adhuc remaneat totum consecratum? Et affirmativam sententiam, videlicet manere consecratum, docuit Magister Hinojosa in direct. decis. regul. fol. 49. quæ sententia in recta Philoſophia fundari potest; siquidem quando duo liquores, qui admi-

ſcentur, sunt ejusdem ſpeciei, habentque qualitates valde ſimiles ejusdem virtutis, & vigoris, ut duo vina alba, vel duo olea, ex admixtione nulla fit corruptio, nec reſultat aliquid tertium, ſed eſt unio, & continuatio illarum partium: & quamvis major quantitas ſuperaddatur minori, cum non habeant contrarietatem qualitatum, non miſcentur per mutuam actionem & paſſionem, nec major quantitas deſtruit minorem; ſed per diſiſionem partium quantitativarum, ſubintrans alter liquor illorum dividit per commotionem partes alterius; unde oleo non consecrato ſuperaddito etiam in majori quantitate oleo consecrato, totum remanebit consecratum. Sed contrarium proſus tenendum eſt, videlicet, quod ſi oleum id, quod additur, ſuperet, vel etiam æquale ſit, & conſeſtim addatur, non remanet totum consecratum; ſi autem ſenſim fiat additio, ſemper cenſetur eſſe idem, quod immediate ante fuit, ut docuerunt Joannes à Cruz in direct. conſcientia de Extrema unct. dub. 6. conclus. 1. Petrus de Ledema in ſumma, tract. de Extrema unct. Trullench. de ſacram. libro 5. cap. unct. dub. 2. num. 3. Dianap. 11. tract. 3. reſol. 15. Apud Gentiles verò non ſolum accedente commixtione totum vinum ſacrum fiebat, verum etſi quid ſacrificandi cauſa de dolio demeretur, totum dolium ſacrum fiebat. Arnobius adverſus Gentes lib. 7. Maſtus hoc vino inferis eſto, Inferis, inquit Trebatius, verbum ex cauſa eſt additum, eaſque ratione proferitur, ne vivum omne omnino, quod in cellis, atque apothecis eſt conditum, ex quibus illud quod effunditur, promptum eſt, eſſe ſacrum incipias, & ex uſibus eripiatur humanis. Obſervat Meril. lib. 2. obſerv. c. 5.

CAPUT IV.

Idem (a) Compoſtellano Archiepiſcopo.

Propoſuiſti nobis in noſtra præſentia conſtitutus, quod venientibus ad Eccleſiam B. Jacobi ex diverſis (b) regionibus peregrinis, & volentibus aliis ab alteris per contentiones, & rixas altaris de nocte cuſtodiam vindicare, homicidia contingunt interdum, & aliquando vulnera inferuntur: propter quod humiliter poſtulavi, ut alio modo, quam per (c) reconſecrationis beneficium dignaremur ipſi Eccleſiæ providere. Manente igitur Eccleſia, & altari, ſ. t. inſinuatione præſentium innotefcat, quòd ipſa reconſecrari poterit per aquam cum vino, & cinere benedictam.

NOTÆ.

(a) **Compoſtellano.**] Ita etiam legitur in tertia collectione, ſub tit. de dedicat. Eccleſ. cap. 3. id eſt, Petro Archiepiſcopo, de quo egi in cap. ex parte, de cenſibus.

(b) **Regionibus.**] Ita legendum eſt, non regionibus, ut legitur in hac ſexta compilatione; nam ibi confluunt peregrini, non ſolum ex Hiſpania, verum ex Gallia, Italia, & aliis nationibus, & plerumque pervigilant in eadem Eccleſia: unde rixæ, & contentiones plerumque oriuntur. Et quia aliquando injiciebantur manus violentæ in clericos, conceſſit noſter Innocent. III. eidem Petro, ut poſſit eos abſolvere ab excommunicatione ex tali violenta manuum injectione incurſa; in epiſtolis editis apud Sireletum, fol. 270. [Ad noſtram noveris audientiam perve-

niſſe, quòd in diceceſi tua manus injicientes in clericos violentas, cum à Sede Apoſtolica nimium ſint remoti, propter ætatem, & infirmitatem illuc nonnunquam vix accedere valent abſolutionis beneficium petunt. Ut autem excommunicatos hujusmodi ad nos non valentes propter impedimenta, quæ præmiſimus, proſciſci, & mulieres clericos verberantes abſolvere tibi liceat in diceceſi tua, fraternitati tuæ auctoritate præſentium indulgemus: niſi forte ipſorum exceſſus ita gravis fuerit, & enormis, quòd propter hoc cenſura ſit Sedis Apoſtolice requirenda. Nulli ergo, &c.]

(c) **Reconſecrationis.**] Conſecratum enim fuit templum hoc die 5. Maji anno Domini 868. à ſeptemdecim Epiſcopis, & interfuit Ildeſonſis Magnus Caſtellæ Rex una cum conjuge ſe-

na, ut constat ex scriptura ipsius consecrationis. Commentarium hujus textus dabimus infra in quam edidit Castell. Ferrer. in hist. S. Jacobi, fol. 460. cap. consuluit.

CAPUT V.

(a) Idem.

Cum sis. Et infra: Noveris igitur, quod plura in Ecclesia una altaria, & plures
(b) Episcopos simul poteris consecrare.

NOTÆ.

1. (a) [Dem.] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub tit. de auctorit. & usu pallii: & in cap. cum sis, eod. tit. in hac sexta compilatione, ubi extat prior pars hujus textus; nullibi tamen exprimitur Prælatus, cui rescribat Innocentius, nec inter ejus epistolas editas à Sirleto, & Boschetto reperitur hic textus.

(b) Episcopos. De quorum consecratione egi in c. si Archiepiscopus, de tempor. ordin.

*Quos hic ad Sancti iustum Felicis honorem
Duxerit orandi studium non cura bibendi:
Nam quasi consignata sacris canaculis relictis
Spectant de superis altaria tota fenestris,
Sub quibus intus habent Sanctorum corpora
Sedem.*

Latius probat Saufay in Panopl. sacerdot. p. 2. lib. 1. cap. 8. §. 4. Impius Molinæus ut assertum suum fulciat, adducit Sancti Ignatii ad Philadelphenses dictum, ibi: *Universa Ecclesia unum habet altare.* Sed totum integrum locum placet repone, quo vera sancti Ignatii sententia cognoscatur, & fraus Molinæi palam appareat. Sic igitur ait Sanctus loco citato: *Scribo ad vos, moncoque, ut unâ fide, unâ prædicatione, unâ Eucharistiâ utamini: una est enim caro Domini nostri Jesu Christi, unus illius sanguis, qui pro nobis effusus est, unus uem panis omnibus confractus; & unus calix, qui omnibus distributus est; unum altare omnis Ecclesiæ, & unus est Episcopus cum presbyterorum collegio, & diaconis confervis meis. Quandoquidem est unus ingenitus Deus, & Pater; & unus unigenitus Filius Deus Verbum, & homo; unus Paraclitus Spiritus veritatis, & una prædicatione, & fides una, & unum baptisma, & una Ecclesia.* Unde cognoscitur, sanctum Ignatium agere de Ecclesiâ non ut materiale ædificium est, sed ut Christi corpusest mysticum: unde ait, unum Ecclesiæ calicem esse; quis enim dicet, in qualibet Ecclesiâ non dari plures calices? ergo fallitur apertè Molinæus dum altare spirituale accipit pro altari materiali; unum enim altare in Ecclesiâ est, id est una fides; unde apud hæreticos plurima altaria dari docuit D. Hieronymus dum exponit caput 3. Osee in illis verbis: *Visitabo super altaria Bethel, & amputabuntur cornua altaris, & cadent in terram,* ait: *Non unum altare, quod habet Ecclesiâ, sed altaria hæreticorum plurima. Habent enim tot altaria, quot schismata.* Prosequitur Saufay diel. §. 4. juxta quem antiquum Ecclesiæ morem construendi plura altaria simul in una Ecclesiâ Innocentius in præfati decreto, plura altaria simul in una Ecclesiâ consecrari posse, sicut & una die plures valent ordinari Episcopi, & presbyteri.

COMMENTARIUM.

2. (a) Carolus Molinæus rigidorum Calvinistarum præcipuus signifer libro 16. controver. cap. 17. pag. 1026. post medium, postquam plura nefaria contra altaria, & eorum usum expresserat, suo ex genio describens primitivæ Ecclesiæ circa celebrationem sanctæ Eucharistiæ ritus, ait: *Unum quondam in qualibet Ecclesiâ erat altare tantum, non autem incongrua altariolorum multitudo exstructorum in templorum angulis, quemadmodum hodie in Romana Ecclesiâ licet conspicere.* Sed fallitur Carolus Molinæus, cum jam primis Ecclesiæ sæculis legamus in una Ecclesiâ plura altaria erecta fuisse. D. enim Gregorius lib. 5. epist. 43. ad Palladium Episcopum Sanctonensem, refert in una Ecclesiâ tredecim fuisse altaria, illis verbis: *Veniens later præsentium Leuparicus presbyter vester insinuavit nobis, fraternitatem vestram Ecclesiâ in honorem B. Petri, & Pauli Apostolorum, nec non Laurentii, & Pancratii martyrum construxisse, atque illis tredecim altaria collocasse, ex quibus quatuor nec-dum consecrata comperimus remansisse, ob hoc quod superscriptorum Sanctorum reliquias illic collocare Deo annuente disponitis: & quia reliquias Sanctorum Petri, & Pauli, nec non Laurentii, atque Pancratii Martyrum cum veneratione præbimus, hortamur, ut eas cum reverentia suscipere, & collocare auxiliante Domino debeatis.* Quod testimonium contra Novatores expendebat Baronius anno 596. Idem probatur ex S. Paulino natali 9. circa medium, dum S. Felicis templum, & reliquias Sanctorum ita describit:

CAPUT VI.

(a) Idem Archiepiscopo & Capitulo Bisuntin.

Lignis ædificiis Ecclesiæ vestræ casu quodam igne consumptis, partibus tamen illâs, ac mensâ (b) principalis altaris in sua extremitate modicam passâ fracturam, quævisit per Sedem Apostolicam edoceri, si propter hoc ipsius altaris, vel etiam totius